

Veto na zakon o dolgotrajni oskrbi

TV SLOVENIJA 1, 20.7.2023, ODMEVI, 22:03

ROSVITA PESEK (voditeljica)

Dober večer. Pozdravljeni v Odmevih. Začenjamo v državnem svetu, kjer so svetniki popoldne potrdili odločilni veto na zakon o dolgotrajni oskrbi, s 17. glasovi proti 9. Državni zbor bo tako o zakonu jutri glasoval še enkrat. V dnevni razpravi so predlagatelji sicer ponovili očitke, ki smo jih v zadnjih dneh slišali tudi v opozicijskih vrstah. Da so rešitve, ki jih prinaša zakon nepremišljene, ker je nastajal mimo stroke, da je bil sprejet roko hitro in brez soglasja socialnih partnerjev. Največ pripomb pa so imeli svetniki na vire financiranja.

IRENA ULČAR CVELBAR (novinarka)

Podpisniki pod predlog odločilnega veta iz vrst interesnih skupin delodajalcev, lokalnih interesov, kmetov, obrtnikov in samostojnih poklicev so med drugim izpostavili, da bo nov prispevek poslabšal konkurenčnost gospodarstva, znižal neto plače in pokojnine. Posamezniki bodo obdavčeni dvojno. In še. Da bi bilo potrebno financiranje dolgotrajne oskrbe reševati v paketu, s pokojninsko, zdravstveno in davčno reformo.

ANDREJ POGLAJEN (predstavnik lokalnih interesov)

Obstajajo namreč tudi druge rešitve, ne samo dodatna obremenitev gospodarstva in posameznikov, na primer financiranje iz državnega proračuna, iz že obstoječih sredstev, iz blagajne pokojninskega in zdravstvenega zavarovanja ter drugih virov.

IRENA ULČAR CVELBAR (novinarka)

Trditi, da so alternativne možnosti, je, tako Branimir Štrukelj, preprosto zavajanje.

BRANIMIR ŠTRUKELJ (predstavnik delodajalcev)

20 let že vemo, da ni možno drugače vpeljati tega novega stebra kot z novo participacijo. Ni, ne, in to je sprenevedanje v resnici.

IRENA ULČAR CVELBAR (novinarka)

Predstavnica samostojnih poklicev je izpostavila, da je nepravilno, da se jim nalaga dvakratnik prispevka.

BOJANA POTOČNIK (predstavnica samostojnih poklicev)

Se dosledno jim določa pač neka obveznost delodajalcev, po drugi strani pa nimajo pravic, kot jih imajo delojemalci, kot jih imajo zaposleni: nimajo regresa, nimajo plačanega dopusta, nimajo plačanega bolniškega statusa do 20 dni, nimajo zagotovljenih božičnic, nimajo zagotovljenega dela.

IRENA ULČAR CVELBAR (novinarka)

Da tudi zaposleni in upokojeanci novemu prispevku ne ploskajo, pa priznavajo v sindikatih.

LIDIJA JERKIČ (predstavnica delojemalcev)

Naj povem, da smo sindikati predlagali, da se vzame davčna napoved kot osnova za plačilo prispevka, ne samo plača in se tako zajame tudi tiste prihodke, ki sicer ne bi bili predmet prispevka.

IRENA ULČAR CVELBAR (novinarka)

Kaj sicer predvideni prispevek pomeni v številkah? Zaposleni s povprečno plačo in njegov delodajalec bi za dolgotrajno oskrbo odštela skupaj slabih 44 EUR, pri čemer bi se podjetju za višino prispevka povečal strošek dela, delavcu pa bi se nekoliko znižala neto plača. Velika večina samozaposlenih prispevke plačujejo od najnižje osnove.

Dodatna 2 % za dolgotrajno oskrbo bi zanje pomenila 24 **EUR** več. Enak bi bil prispevek kmetov. Tisti, ki prispevke plačujejo glede na katastrski dohodek, pa bi plačevali 7,5 **EUR**. Približno enako bodo obremenjeni tudi upokoјenci. Tisti z zagotovljeno pokojnino bi plačevali manj kot 7 **EUR**. Tisti s povprečno, dobrih 8 **EUR** na mesec.

ROSVITA PESEK (voditeljica)

Dober večer, predsednik Državnega sveta, gospod Marko Lotrič.

MARKO LOTRIČ (predsednik Državnega sveta)

Dober večer.

ROSVITA PESEK (voditeljica)

Predlagam, da greva čez nekaj argumentov, ki nam jih še podrobneje predstavite. Poglejte, kolegica je rekla 22 **EUR** pri povprečni plači. A je to res toliko, da bi zamajalo konkurenčnost slovenskega gospodarstva?

MARKO LOTRIČ (predsednik Državnega sveta)

Dolgotrajno oskrbo potrebujemo in na srečo dobrih gospodarjev po občinah imamo doma, domove starostnikov. Občine spodbujajo različne oblike institucionalnega varstva, organizirajo prostoferje. Skratka že sedaj občine zelo dobro skrbijo za dolgotrajno oskrbo. Vsi smo prepričani, da je to treba **nadgraditi**. Ampak do danes nismo dobili odgovora, koliko denarja se že zbere v ta, potroši v namen dolgotrajne oskrbe in koliko ga potrebujemo. Ocena, da ga potrebujemo 800.000.000, nam je bila predstavljena na polovici **A4** lista. Torej zagotovo nimamo odgovora, kaj bi pridobil s temi 800.000.000. Absolutno se pa strinjamo, da je dolgotrajna oskrba nujna. Sigurno jo potrebujejo naši starši, naši znanci. Nenazadnje verjetno tudi mi vsi.

ROSVITA PESEK (voditeljica)

Ampak povejte še enkrat. Ali je 22 **EUR** pri povprečni plači toliko, da bi usodno vplivalo na konkurenčnost slovenskega gospodarstva?

MARKO LOTRIČ (predsednik Državnega sveta)

Ne, 22 **EUR** na zaposlenega ne bo usodno vplivalo, ampak modus operandi, ki se kaže skozi dolgotrajno oskrbo, je pa zelo zaskrbljujoč. Namreč stalno dvigovanje procenta, 2 % in še ena zadeva. Tu ne gre za 1 %, ampak gre za odstotno točko. Mi, če pretopimo odstotno točko v odstotke, potem iz tega enega, plus enega odstotka dobimo, da se delež davkov in prispevkov poveča za 5,2 %.

ROSVITA PESEK (voditeljica)

Poglejte. Zmotilo vas je tudi, da je to šlo mimo Ekonomsko-socialnega sveta, bila so kršena pravila tega socialnega dialoga. Ampak vemo vsi, to je eden od najbolj težko pričakovanih zakonov. Več kot desetletje se je čakalo na njega. Na referendum je šel. Odložil se je še za eno leto. Bi se lahko čakalo še dlje?

MARKO LOTRIČ (predsednik Državnega sveta)

Jaz mislim, da imamo še vedno dovolj časa, da se pogovorimo. Ministrstvo za solidarno prihodnost ima celo jesen čas in tako delodajalci kot sindikat in vlada ima zagotovo čas, da preuči vse, se pravi naloge, ki jih naj dolgotrajna oskrba izvršuje. Moram povedati, a ne, da v kompletni razpravi v državnem svetu, danes se je pokazalo, ne glede na to, kako so, kako smo glasovali, vsi v en glas smo zatrjevali, da zakon ni dober, ampak je pa nujno potreben in se s temu vsi strinjamo. In zato smo na stališču, da je treba zakon popraviti v točkah, ki bo dejansko zagotavljal vsem dolgotrajno oskrbo, da ne, da ne pride do situacije kot zdravstvena oskrba: plačevali in nikoli prišli na vrsto.

ROSVITA PESEK (voditeljica)

Ampak, pogledajte. Minister Maljevac je že nekako tako rekel: "Zakon bo šel tudi v drugo v državnem zboru skozi. To praktično ni vprašanje. Imamo dovolj glasov." Ampak kakšen bi pravzaprav bil vaš predlog rešitve? Kaj narediti zdaj po tem vetu, če bi vlada vendarle hotela stopiti v nek dialog? Kaj bi morala spremeniti?

MARKO LOTRIČ (predsednik Državnega sveta)

Trajanje: 10:00

3 / 3

Spremeniti samo dialog, na Ekonomsko-socialnem svetu začeti s pogajanji, kaj je dobro, kaj je slabo. Poglejte, že samo dejstvo, da je prišlo velikokrat večje število amandmajev iz različnih interesnih skupin v celi državi, kot pa je členov tega zakona, pač pomeni, da nekaj ni v redu. In državni svet je opravil zelo strokovno razpravo. Še celo Komisija za socialno varstvo je, je podprla veto. Torej res nekaj ne štima in mi verjamemo, da bi te predloge lahko vnesli in dobil izvrsten zakon, kot rečeno, ki ga vsi potrebuje.

ROSVITA PESEK (voditeljica)

Ampak, pogledajte. Vi ste med drugim rekli, ne, vlada je imela eno leto časa, da najde neke finančne vire, ne, pa ste jo napotovali, kot sva slišala v prispevku, naj da iz proračuna, naj vzame iz pokojninskega, zdravstvenega zavarovanja. Ampak vi ste gospodarstvenik, vi tudi veste, da prihodnje leto začne veljati fiskalno pravilo in da minister za finance, da mu samo še jemljejo iz tiste vreče, da drugih virov dejansko ni.

MARKO LOTRIČ (predsednik Državnega sveta)

Jaz se strinjam s temu, ampak morate, morate razumeti, da vse reforme, ki se nam zdaj kažejo, od ZDR-ja, pokojninske zakonodaje, omenjene dolgotrajne oskrbe in na koncu bo prišla še davčnečna zakonodaja. Jaz verjamem, da potrebujemo denar na vseh področjih, ampak s tako preprostim dvigovanjem davkov in prispevkov pač gospodarstvo bo postalo nekonkurenčno. Ne zaradi teh 28 **EUR**. Če lahko primerjamo, to je praktično prispevek, ki si ga, ki ga zdaj dodatno bomo vplačevali v **ZZZS** namesto zavarovalnicam. Ampak mene in gospodarstvo zanima predvsem to, koliko denarja se že danes zbere za dolgotrajno oskrbo, za katere naloge se namenja in kam bo šlo teh 800.000.000 za katere naloge. A bo potem dom starostnikov brezplačen?

ROSVITA PESEK (voditeljica)

Verjetno boste tudi to vprašali jutri na tiskovni konferenci, ki jo imate skupaj Gospodarska zbornica, obrtniki, trgovinska zbornica. So kakšne resne grožnje za izstop iz socialnega dialoga ali kaj boste jutri sporočili vladi na tiskovni konferenci?

MARKO LOTRIČ (predsednik Državnega sveta)

Predvsem bi javnost radi seznanili z našimi napor, ki so predvsem usmerjeni v dialog. Pokazali stanje gospodarstva do danes. Rezultate, predstavili rezultate predvsem letošnjega leta. Napovedi gospodarstva za prihodnje, kajti lahko že čutimo zapiranje. 17 % več podjetij se je zaprlo kot 5 % odprlo. Pa vendarle seveda bo govor tudi o, bom rekel, delovanju Ekonomsko-socialnega sveta.

ROSVITA PESEK (voditeljica)

Gospod Lotrič, hvala, ker ste prišli.

MARKO LOTRIČ (predsednik Državnega sveta)

Hvala za povabilo.